

РОЛЬ ПАРЛАМЕНТІВ У ПРОСУВАННІ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ПРОЦЕСІ ВСТУПУ ДО ЄС

28 лютого 2022 року
Україна подала заявку на вступ до ЄС

23 червня 2022 року
Європейська Рада визнає європейське бачення та надає Україні статус кандидата

14 грудня 2023 року
Європейська Рада вирішує розпочати з Україною переговори про вступ

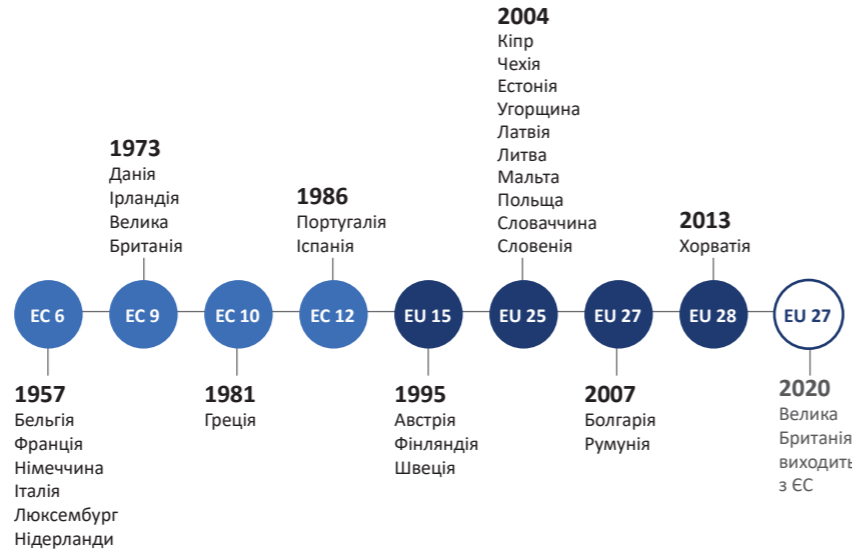
17 червня 2022 року
Єврокомісія представляє свій висновок щодо заявки на вступ до ЄС

08 листопада 2023 року
Єврокомісія рекомендує Європейській Раді розпочати з Україною переговори про вступ

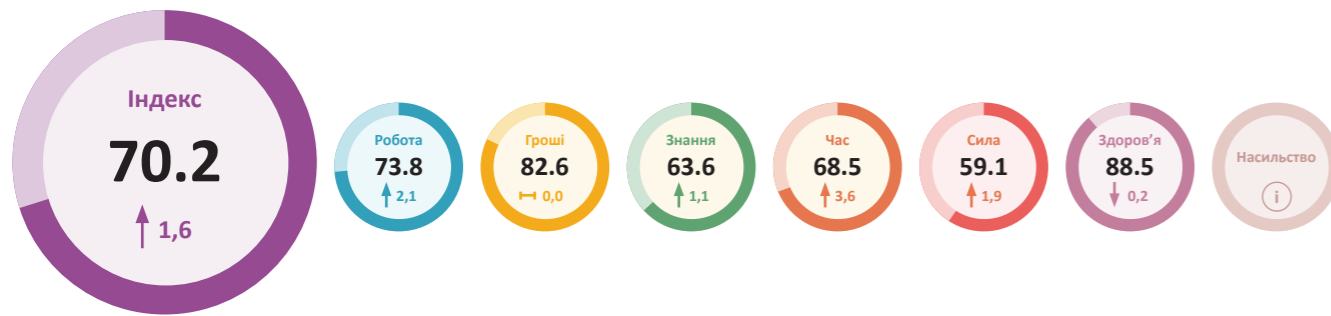
Початок переговорного процесу

ІСТОРІЯ РОЗШИРЕННЯ ЄС

Чому ми святкуємо День Європи 9 травня? Європейський Союз було створено з метою припинення війн і встановлення в Європі миру. Спершу міністр закордонних справ Франції Робер Шуман 9 травня 1950 року запропонував план Європейського товариства з вугілля та сталі, яке було створено у 1951 році шістьма державами-засновниками: Бельгією, Францією, Німеччиною, Італією, Люксембургом та Нідерландами. Співробітництво, з огляду на його успіх, було поширено на інші економічні галузі: в 1957 році було створено Європейську економічну спільноту та Європейську спільноту з атомної енергії з тими самими членами. Ця співпраця розвинулася до створення організації, яка сьогодні зветься Європейським Союзом. Далі у ході шести хвиль розширення кількість держав-членів збільшилася до поточних 27 країн.

У 2024 році в процесі вступу до ЄС перебуває низка країн з різними статусами: Албанія, Боснія і Герцеговина, Грузія, Косово (згідно з резолюцією РБ ООН 1244/99), Молдова, Північна Македонія, Сербія, Туреччина, Україна, Чорногорія.

ІНДЕКС ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ 2023 – ЄС 27

Європейський Союз, набравши 70,2 бала зі 100, все ще має чимало зробити для досягнення гендерної рівності. Таке помірне зростання результату ЄС з 2020 року переважно пов'язане з покращенням гендерної рівності у сферах часу та роботи. Результат ЄС з 2010 року зріс на 7,1 бала, головним чином завдяки прогресу у сфері влади (+ 17,2 бала).

НАЙКРАЩІ ПОКАЗНИКИ

Найближчою до досягнення гендерної рівності в ЄС є сфера охорони здоров'я (88,5 балів), особливо підсфера доступу до медичних послуг (97,3 бала). Однак, охорона здоров'я – єдина сфера, де спостерігається зниження з часу попередньої публікації (- 0,2 бала) і яка досягла найменшого прогресу з 2010 року (+ 1,8 бала).

НАЙБІЛЬШЕ ПОТРЕБУЮТЬ ПОКРАЩЕНЬ

Гендерна нерівність найбільш виражена у сфері влади (59,1 бала). Підсфера прийняття економічних рішень має другий найнижчий показник серед усіх підсфер у ЄС, а саме 54,7 бала.

НАЙБІЛЬШЕ ПОКРАЩЕННЯ

Найбільше результат ЄС з 2020 року покращився у сфері часу (+ 3,6 бала), тепер він становить 68,5 бала. Поліпшення підсфери доглядової роботи (+ 9,6 бала) стало ключовим фактором цієї зміни, і нині ця підсфера набирає 78,7 бала. Однак це зростання пов'язано насамперед з меншою залученістю жінок до неоплачуваної доглядової роботи та роботи по дому в цілому, а не з більшою участю чоловіків у такій діяльності. У підсфері соціальної активності результат ЄС дещо знизився (- 1,3 бала) і наразі становить 59,7 бала.

КРОК НАЗАД

Після багатьох років застою сфера грошей демонструє ознаки регресу в гендерній рівності у тому, що стосується економічної ситуації (-0,4 бала) з 2020 року. Це відображає проблеми, прогнозовані в результаті пандемії COVID-19, а також є попередженням про можливі довготривалі наслідки гендерної нерівності в доходах.

Індекс гендерної рівності 2022/23 р.

У процесі вступу важливу роль відіграють не лише уряди; парламенти також є ключовими учасниками. Вони мають сприяти процесу в таких сферах діяльності:

ПАРЛАМЕНТИ ВИКОНУЮТЬ ЗАВДАННЯ З НАБЛИЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ДО ACQUIS ЄС.

Основні ініціативи та виконавчі функції беруть на себе уряди, тоді як парламенти ухвалюють найважливіші закони, які необхідні для впровадження у країні правил та практик ЄС. Крім того, парламенти мають забезпечити пильний політичний моніторинг діяльності урядових органів щодо гармонізації законодавства.

ПАРЛАМЕНТИ ВИКОНУЮТЬ ЗАВДАННЯ З МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРЕВІРКИ.

Переговори з державами-членами ЄС та інституціями ЄС передусім належать до відповідальності виконавчої влади, однак позиція уряду має базуватися на підтримці, отриманій від парламенту. Тому парламенти повинні уважно стежити за діяльністю уряду протягом усього процесу. Це також може сприяти тому, що діяльність уряду ґрунтуватиметься на найширшому можливому політичному консенсусі та найширшому представленні інтересів і думок громадян.

ПАРЛАМЕНТИ ЗДІЙСНЮЮТЬ ІНФОРМАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ.

Парламенти як інституції та їхні обрані громадянами члени (депутати) мають слугувати для широкої громадськості джерелом інформації про вступ до ЄС. За допомогою політичних дискусій та інших засобів парламенти та депутати мають підвищувати обізнаність щодо європейських питань шляхом посилення відкритості та прозорості парламентської діяльності, пов'язаної зі вступом до ЄС, особливо тих органів, які займаються справами ЄС та рівними правами та можливостями для жінок і чоловіків в Україні.

ПАРЛАМЕНТИ ВИКОНУЮТЬ ЗАВДАННЯ З МІЖНАРОДНОГО ТА МІЖПАРЛАМЕНТСЬКОГО СПІВРОБІТНИЦТВА.

Хоча дипломатія часто вважається виключним повноваженням виконавчої влади, у парламентській дипломатії є багато можливостей, які можуть посилити та прискорити процес інтеграції. Вона може розширити підтримку країни завдяки переконанню партнерів з боку ЄС у досягнуті результати. Парламенти загалом підтримують міцні та тісні стосунки з Європейським парламентом, а також регулярно контактують з іншими установами ЄС. Крім того, можливості регіонального парламентського співробітництва могли б активізувати весь процес інтеграції.

ЯК ВЕРХОВНА РАДА ЗАРАЗ РОЗВ'ЯЗУЄ ПИТАННЯ РІВНИХ ПРАВ І МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ У ПРОЦЕСІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ?

У Верховній Раді створено профільні комітети:

- Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу
- Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин
- Підкомітет з питань дотримання Україною міжнародних зобов'язань у сфері захисту прав людини та гендерної політики
- Міжфракційне об'єднання «Рівні можливості»

Загалом їхнє завдання полягає у розв'язанні різноманітних питань, пов'язаних із процесом вступу України до ЄС, а також багатьох інших завдань, у тому числі й моніторингу та покращення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків.

ЯКІ ЗАХОДИ ВЕРХОВНА РАДА НА СЬОГОДНІ МОГЛА Б ПОСИЛИТИ ДЛЯ ПРИСКОРЕННЯ ПРОЦЕСУ ПОКРАЩЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ В УКРАЇНІ В РАМКАХ ПРОЦЕСУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ?

ГАРМОНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА: Подальша розробка парламентських інструментів з метою забезпечення стратегічного нагляду за процесом гармонізації законодавства, гендерно-правової експертизи та більш ефективного та регулярного виконання завдань з гармонізації законодавства.

МОНІТОРИНГ: Реалізація наглядових повноважень комітетів, які займаються питаннями, пов'язаними з ЄС та рівними правами та можливостями жінок і чоловіків, систематично та в максимально широкому масштабі процесу вступу.

ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ: Верховна Рада та народні депутати розпочинають по всій Україні обговорення про те, що означають конкретно для громадян рівні права та можливості жінок і чоловіків в Україні в рамках процесу вступу до ЄС. Депутати виступають як представники виборних органів України та поширюють інформацію про підготовку України та завдання державних і приватних органів та громадян для забезпечення успішного вступу до ЄС.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО: Розробка дій, спрямованих на прискорення політичного впливу щодо членства України в ЄС.

ГОЛОВНА МЕТА – успішний процес євроінтеграції для всіх громадян України, враховуючи гендерну рівність як одну з головних наскрізних цінностей.

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ ДО ЄС

Климпуш-Цинцадзе Іванна — Голова Комітету
Галайчук Вадим — Перший заступник голови Комітету
Мезенцева Марія — Заступниця голови Комітету
Наливайченко Валентин — Секретар Комітету
Члени Комітету: Вінтоняк Олена, Любота Дмитро, Мельник Павло, Порошенко Петро
Тел.: + 380 (44) 255-34-42
email: comeuoint@rada.gov.ua

ГОЛОВИ ПІДКОМІТЕТІВ З ПИТАНЬ АДАПТАЦІЇ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ПОЛОЖЕНЬ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ (ACQUIS ЄС), ВИКОНАННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ УКРАЇНИ У СФЕРІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

- Комітет з питань аграрної та земельної політики – Нікітіна Марина Вікторівна
- Комітет з питань антикорупційної політики – Жмеренецький Олексій Сергійович
- Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики – Кравчук Євгенія Михайлівна
- Комітет з питань екологічної політики та природокористування – Овчинникова Юлія Юріївна
- Комітет з питань економічного розвитку – Кицак Богдан Вікторович
- Комітет з питань енергетики та житлово-комунальних послуг – Совсун Інна Романівна
- Комітет з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування – Стефанишина Ольга Анатоліївна
- Комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва – Іонова Марія Миколаївна
- Комітет з питань молоді і спорту – Мокан Василь Іванович
- Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування – Качура Олександр Анатолійович
- Комітет з питань освіти, науки та інновацій – Гришук Роман Павлович
- Комітет з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин – Горбенко Руслан Олександрович
- Комітет з питань правової політики – Стефанчук Микола Олексійович
- Комітет з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України – Кострийчук Сергій Володимирович
- Комітет з питань свободи слова – Брагар Євгеній Вадимович
- Комітет з питань транспорту та інфраструктури – Пашковський Максим Ігорович
- Комітет з питань фінансів, податкової та митної політики – Колісник Анна Сергіївна
- Комітет з питань цифрової трансформації – Подгорна Вікторія Валентинівна

ХОЧЕТЕ ДІЗНАТИСЯ БІЛЬШЕ ПРО ЦЕ? ПЕРЕЙДІТЬ ЗА ПОСИЛАННЯМИ:

Стратегія гендерної рівності 2020 - 2025

Інформаційний бюлетень щодо Індексу гендерної рівності 2023

Звіт про гендерну рівність в ЄС 2024

Україна – Гендерний профіль країни 2023

Інформаційний бюлетень – Просування гендерної рівності в ЄС та за його межами

Україна – Державна стратегія забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків

THE COMMITTEE ON UKRAINE'S INTEGRATION INTO THE EUROPEAN UNION

